

Urząd Transportu Kolejowego

<https://utk.gov.pl/pl/cemm/zmiany-legislacyjne/19934,Zmiany-legislacyjne.html>
25.04.2024, 00:25

Zmiany legislacyjne

Pakiet zmian legislacyjnych, który wszedł w życie 1 stycznia 2023 r. dotyczy przede wszystkim stanowiska maszynisty. Poniżej przywołujemy akty prawne, które ukazały się w Dzienniku Ustaw wraz z opisem najważniejszych zmian w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego.

1. [ROZPORZĄDZENIE](#) MINISTRA INFRASTRUKTURY Z DNIA 3 LISTOPADA 2022 R. W SPRAWIE OŚRODKÓW SZKOLENIA MASZYNISTÓW ORAZ KANDYDATÓW NA MASZYNISTÓW (DZ.U. 2022 POZ. 2355)

Prowadzony przez Prezesa UTK Rejestr ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów i kandydatów na maszynistów stał się rejestrem ośrodków szkolenia. Dalej zawiera on dane o przedsiębiorcach prowadzących ośrodki dotyczące m.in.: nazwy ośrodka, adresu siedziby oraz zakresu wykonywanych czynności. Nie ma już natomiast wymogu wskazywania m.in.: numeru telefonu i faksu, adresu strony internetowej lub poczty elektronicznej ośrodka. Nie obejmuje on także adresów lokalizacji, w których prowadzone są szkolenia.

Dotychczasowe dane wprowadzone do rejestru do końca 2022 r. pozostaną w nim aż do dnia pozytywnego rozpatrzenia wniosku przedsiębiorcy prowadzącego dany ośrodek o wykreślenie go z rejestru przez Prezesa UTK.

Uwaga: Rozporządzenie określa szczegółowe wymagania dla instruktorów. Nie wskazuje już natomiast wymogów stawianych egzaminatorom (te znalazły się bowiem w art. 22bd ustawy o transporcie kolejowym).

Zmianie uległ także zakres dokumentów potwierdzających spełnienie przez instruktorów wymagań w zakresie doświadczenia zawodowego. Oprócz akceptowanych jak do tej pory świadectwa pracy lub pisemnego potwierdzenia wydanego przez pracodawcę o wykonywaniu czynności instruktora lub czynności związanych z tematem szkolenia, nowe rozporządzenie wskazuje, że takim dokumentem dla instruktora wykonującego czynności na innej podstawie niż stosunek pracy może być również podpisane przez niego oświadczenie o wykonywaniu czynności instruktora w ośrodku szkolenia lub czynności związanych z tematem szkolenia (wraz ze wskazaniem okresu wykonywania tych czynności).

W załączniku do rozporządzenia znalazł się wzór deklaracji wykonywania czynności egzaminatora w sposób bezstronny i niedyskryminujący.

2. [ROZPORZĄDZENIE](#) MINISTRA INFRASTRUKTURY Z DNIA 2 LISTOPADA 2022 R. ZMIENIAJĄCE ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE OPŁAT POBIERANYCH PRZEZ PREZESA URZĘDU TRANSPORTU KOLEJOWEGO (DZ.U. 2022 POZ. 2429)

Rozporządzenie określa dwie opłaty: za przeprowadzenie egzaminu dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie licencji maszynisty (150 zł) oraz za przeprowadzenie egzaminu dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie świadectwa maszynisty (600 zł).

3. [ROZPORZĄDZENIE](#) MINISTRA INFRASTRUKTURY Z DNIA 29 LISTOPADA 2022 R. W SPRAWIE EGZAMINÓW NA LICENCJĘ I ŚWIADECTWO MASZYNISTY (DZ.U. 2022 POZ. 2557)

Nowe rozporządzenie określa:

- szczegółowy zakres podstawowej wiedzy zawodowej oraz wiedzy i umiejętności objętych egzaminami na licencję i świadectwo maszynisty oraz
- sposób, formę i tryb przygotowania oraz przeprowadzania obu rodzajów egzaminów, które przeprowadza od tej pory Prezes UTK.

Zagadnienia te usunięto z dotychczasowych rozporządzeń w sprawie licencji maszynisty i świadectwa maszynisty.

Szczegółowe zapisy wskazują, że zapis na egzamin na licencję maszynisty dokonuje się przez złożenie wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego krajowy rejestr maszynistów i prowadzących pojazdy kolejowe (aplikacja maszynista.gov.pl). Kandydat na maszynistę wybiera w nim termin egzaminu z wykazu opublikowanych w systemie terminów sesji egzaminacyjnych. W systemie otrzyma on również informację o dokonaniu rezerwacji. Sam egzamin przeprowadza się w formie testu komputerowego. Czas trwania, liczba i zakres pytań oraz warunki uzyskania pozytywnego wyniku pozostają bez znaczących zmian.

W przypadku egzaminu na świadectwo maszynisty rozporządzenie wprowadza dodatkowo w ramach części teoretycznej egzamin na symulatorze pojazdu kolejowego. Polega on na realizacji przez uczestnika 5 zadań, spośród których 3 obejmują sytuacje losowe związane z występowaniem nagłych, nieprzewidzianych sytuacji lub czynników.

4. [ROZPORZĄDZENIE](#) MINISTRA INFRASTRUKTURY Z DNIA 30 LISTOPADA 2022 R. ZMIENIAJĄCE ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE WYMAGAŃ ZDROWOTNYCH, BADAŃ LEKARSKICH I PSYCHOLOGICZNYCH ORAZ OCENY ZDOLNOŚCI FIZYCZNEJ I PSYCHICZNEJ OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O ŚWIADECTWO MASZYNISTY (DZ.U. 2022 POZ. 2638)

Zmiany wprowadzone rozporządzeniem skutkują zrównaniem wymagań zdrowotnych na licencję maszynisty i świadectwo maszynisty. Zmieniły się również wymagania dotyczące narządu wzroku, które dopuszczają używanie korekcji zarówno w przypadku ubiegania się o świadectwo jak i jego zachowania.

Rozporządzenie wprowadza obowiązek wpisania do dokumentacji medycznej uzasadnienia, jeśli termin następnego badania jest krótszy od wynikającego z art. 22b ust. 7a [ustawy](#) o transporcie kolejowym.

Wprowadzone zostały także nowe wzory orzeczeń lekarskich potwierdzających zdolność fizyczną i psychiczną osób ubiegających się o świadectwo maszynisty (albo jego zachowanie). Orzeczenia od tej pory będą wydawane w dwóch egzemplarzach: dla osoby ubiegającej się o wydanie lub zachowanie świadectwa maszynisty oraz dla podmiotu kierującego na badanie.

Uwaga: Do spraw związanych z wykonywaniem ww. badań lekarskich wszczętych i niezakończonych przed 1 stycznia 2023 r. stosuje się przepisy dotychczasowe. Także orzeczenia lekarskie wydane przed tą datą zachowują ważność do końca okresu, na który zostały wydane.

Ponadto do dnia 30 czerwca 2023 r. dopuszcza się stosowanie dotychczasowego wzoru orzeczenia.

5. [ROZPORZĄDZENIE](#) MINISTRA INFRASTRUKTURY Z DNIA 1 GRUDNIA 2022 R. W SPRAWIE ŚWIADECTWA MASZYNISTY (DZ.U. 2022 POZ. 2680)

W stosunku do poprzedniego rozporządzenia w rozdziale trzecim wprowadzono zmiany dotyczące zasad szkolenia maszynistów, które od tej pory obejmują:

- szkolenia okresowe,
- szkolenia z użyciem symulatora pojazdu kolejowego,

których zakres został doprecyzowany. W przypadku szkoleń na symulatorze wprowadzony został wymóg sporządzenia raportu z sesji szkoleniowej, który zawiera jej podstawowe parametry (m.in. odcinek linii kolejowej oraz typ pojazdu kolejowego, którego dotyczyła) oraz opis wykonywanych w jej trakcie zadań a także rekomendacje dotyczące zakresu doskonalenia zawodowego maszynisty. Rozporządzenie wprowadza również możliwość przeprowadzania sprawdzianów wiedzy i umiejętności z wykorzystaniem symulatora pojazdu kolejowego.

6. [ROZPORZĄDZENIE](#) MINISTRA INFRASTRUKTURY Z DNIA 24 LISTOPADA 2022 R. W SPRAWIE LICENCJI MASZYNISTY (DZ.U. 2022 POZ. 2574)

Analogicznie do wymagań zdrowotnych i badań lekarskich na świadectwo maszynisty nowe rozporządzenie:

- dopuszcza korekcję wzroku zarówno w przypadku ubiegania się o licencję jak i o jej zachowanie,
- wprowadza obowiązek wpisania do dokumentacji medycznej uzasadnienia, jeśli termin następnego badania jest krótszy od wynikającego z art. 22 ust. 2d ustawy o transporcie kolejowym,
- zakłada stosowanie do spraw związanych z wykonywaniem ww. badań lekarskich, wszczętych i niezakończonych przed 1 stycznia 2023 r. przepisów dotychczasowych,
- ustala zachowanie ważności orzeczeń lekarskich wydanych przed tą datą do końca okresu, na które zostały wydane,
- wprowadza nowy wzór orzeczenia lekarskiego (poprzedni może być także stosowany do 30 czerwca 2023 r.).

Do dnia 31 stycznia 2023 r. dopuszcza się stosowanie wzoru wniosku o wydanie licencji maszynisty, przedłużenie ważności, wydanie wtórnika, przywrócenie tego dokumentu i aktualizację danych zawartych w tym dokumencie określonego w przepisach dotychczasowych.

Uwaga: By przedłużyć ważność licencji maszynisty należy złożyć do Prezesa UTK wniosek o przedłużenie ważności, nie później niż w terminie 30 dni przed upływem terminu jej ważności. Wniosek złożony po upływie ww. terminu, pozostawia się bez rozpoznania.

Do wniosku o przedłużenie ważności licencji maszynisty należy dołączyć:

1. aktualne zdjęcie (kolorowe lub czarno-białe) o wymiarach 35 x 45 mm (forma zdjęcia

paszportowego);

2. dowód wpłaty albo przelewu na kwotę 100 zł.

Przed przedłużeniem ważności licencji maszynisty sprawdzana jest również ważność orzeczenia lekarskiego potwierdzającego spełnienie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania albo zachowania ważności licencji maszynisty lub świadectwa maszynisty.

7. [ROZPORZĄDZENIE](#) MINISTRA INFRASTRUKTURY Z DNIA 29 LISTOPADA 2022 R. ZMIENIAJĄCE ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH NA STANOWISKACH BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM I BEZPIECZEŃSTWEM RUCHU KOLEJOWEGO ORAZ PROWADZENIEM OKREŚLONYCH RODZAJÓW POJAZDÓW KOLEJOWYCH (DZ.U. 2022 POZ. 2572)

Rozporządzenie rozszerzyło krąg osób zwolnionych z części teoretycznej szkolenia na stanowisko prowadzącego pojazdy kolejowe o posiadaczy zaświadczenia o ukończeniu szkolenia na licencję maszynisty. Ponadto wymagania zdrowotne wobec stanowisk: manewrowego, ustawiacza i prowadzącego pojazdy kolejowe zostały ujednoczone z pozostałymi stanowiskami.

Uwaga: Wymagania dotyczące narządu wzroku zostały zrównane ze stanowiskiem maszynisty: dopuszczalna jest zatem korekcja wzroku zarówno w przypadku osób, które ubiegają się pierwszy raz o zatrudnienie na danym stanowisku, jak i osób, które zdobyły już uprawnienia.

Rozporządzenie podwyższyło także granicę wieku z 50 na 55 lat, od kiedy częstotliwość okresowych badań lekarskich zwiększa się z 2 lat na 1 rok dla stanowisk: automatyka, tomistrza i prowadzącego pojazdy kolejowe

Ponadto rozporządzenie:

- zakłada stosowanie do spraw związanych z wykonywaniem ww. badań lekarskich oraz odwołań, wszczętych i niezakończonych przed 1 stycznia 2023 r. przepisów dotychczasowych,
- ustala zachowanie ważności orzeczeń lekarskich (także wydanych w trybie odwoławczym) wydanych przed tą datą do końca okresu, na które zostały wydane.